

kun for Tiden — udtalte sig ikke imod Enkelt- hederne i det nu foreliggende Lovforslag, men imod overhovedet at gaae ind paa en Tvangs- lov, og den ærede Minister fremhævede meget skarpt og bestemt, at det kun var personlig, at han indlod sig paa selve Loven; men selve denne Indladen bestod ene og alene i at ud- tale sig misbilligende om de to Hovedprinciper, hvorpaa den er bygget. Jeg skal derfor ikke negte, at denne Udtalelse ikke var mig noget meget gunstigt Barfel, skøndt jeg jo rigtignok troer, at denne Sag har en ganske anderledes dyb Rod, end at dens Afgjørelse kan være af- hængig enten af enkelte Ministre eller af for- bigaaende Stemninger hos en vis Deel af Folket. Jeg negter heller ikke, at jeg frygtede, at den ubetingede Understøttelse, som fra en vis Side bydes Ministeriet, kunde lide noget Afbræk ved Ministerens Udtalelse, og denne min Frygt blev ikke lidet bestyrket ved at høre den Maade, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand for Svend- borg Amts 6te Valgkreds (S. N. Hansen) udtalte sig; jeg er dog imidlertid bleven noget beroliget i saa Henseende ved den Udtalelse, vi have hørt af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Christen- sen), der synes at være tilfreds med, at den selvsamme Erklæring, som i en tidligere Ses- sion blev afgivet af den daværende Indenrigs- minister, nu er gjentagen ganske paa samme Maade (Nei! Jo!), skøndt af en ganske anden Mand. Den nævnte ærede Rigsdagsmand fandt nogen Beroligelse deri, at Indenrigsministeren dog for sin Person indlod sig paa Lovudfastet, skøndt denne Indladen egentlig, som sagt, be- stod i for sit Bedkommende at forkaste Lovud- fastets to Hovedprinciper, hvoraf den ærede Rigsdagsmand udlevede den Concluston, at han med en vis Beroligelse imødesaae, at denne Sag endnu en Tidlang kunde henstaae uafgjort, og saaledes vedligeholde den Spænding hos en meget stor Deel af Befolkningen, der, som en æret Rigsdagsmand fra Fyen vistnok meget rigtigt har udtalt, har udøvet en meget bety- delig Indflydelse paa de sidste Valg til Folke- thinget. For mig er det imidlertid kun en Grund mere til at ønske en meget hurtig Af- gjørelse af Sagen; thi jeg troer, at denne Spænding, hvis Gyldighed og hvis store Be-

rettigelse hos Alle i Sagen Interesserede jeg i allerfuldeste Maade maa erkende, snarest mul- ligt maa ophøre, for at der kan indtræde et naturligare Forhold imellem hele Befolkningen — og her tales jo ikke om et lille Coterie, men her tales om dem, der baade i Tal og i Betydning ere Grundstoffet og Hovedbestand- delen af Folket — og navnlig et saadant For- hold, der bedre stemmer med vor hele nuvæ- rende frie Forsætning; jeg maa paa det Be- stemteste vedkjende mig, at dette Hensyn i høj Grad har forøget mine Grunde til at ønske Selvelendoms Fremme, der forøvrigt ogsaa uden dette Hensyn i Sagen selv har sin aller- største Berettigelse. Det er allerede fra flere ærede Rigsdagsmands Side lagt Ministeriet paa Hjerte, hvor ilde det vilde være faren, dersom det i sin Beslutning væsentlig lod sig lede af den Dpfattelse, det maatte have af en- kelte Stemninger, og jeg kan i den Henseende kun slutte mig til hvad der er sagt, at ethvert andet Vidnesbyrd derom end igjennem Folkets lovlige Organ, ikke er nogen Folkestemning, men en Coteriestemning, og selv om dette Coterie skulde være et saadant, som havde den største, nærmeste og dagligste Leilighed til at gjøre Anskuelse gjældende i Regjeringskphæren (Hør!). Men jeg maa derhos ogsaa paa det Bestemteste be- nægte, at der er foregaaet en saadan Foran- dring i Stemningen. Jeg for mit personlige Bedkommende har f. Ex. ikke den fjerneste An- ledning til, at min Anskuelse paa nogen Maade, enten directe eller indirecte, skulde blive paavirket af nogen særlig Interesse; min Dp- fattelse af Sagen grunder sig paa den Erkjen- delse, jeg ved at betragte den danske Fæstelo- vignings hele historiske Udvikling har faaet om den dybe og noie Sammenhæng, hvori den staaer til hele Folket, og paa Erkjendelsen af den store Betydning, Fæstelasningen vil have for hele Folkets materielle og aandelige Udvik- ling, og navnlig for dets hele Evne til kraftigt og dygtigt at udvikle den Frihed, vi have er- holdt. Naar den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad), som en af de Udøve, der kunde findes, har tænkt sig Muligheden af en partiel Anvendelse af en saadan Lov, da skal jeg kun til Slutning endnu gjøre opmærksom paa, at det jo netop er Lovens